

LA ESTISORA

SEGONA PART

Nou sermó plé de mentidas, ni que semblin veritats; escrit a las foscas, un dia de molt de sol; adornat ab moltes garrofas, guixas y alguna embusteria més; y qui no ho vulgui creurer que ho vaigi a veurer.

Ara si que heu de escoltá,
lo molt que vull espicá.

Ara si qu'heu de venir
a sentir lo que os vull dir.

Sobre tot molta atenció,
amb tot lo que us diré jo.

Va, veniu, pero esco'teu,
lo que diré amb alta veu.

Ara sabreu com devora
la meva gran estisora,

com sap tallá i ratallá
lo que no's vol esquinsá.

Veyam si creureu ben be

lo que diu aquest papé.

El que estiga aquí present
vull que estiga ben atent.

No vull que ningú respiri,
sino que calli i que miri.

Tots are fareu lo mut

ni que os vingui un estornut.

No vull pas que ningú rigui,
mentres senti que jo digui.

Si vos agrada, catalans,
me aplaudireu sense mans,

que us tractaré de juheus
si per cas piqueu de peus.

Si aplaudiu, res de xiulets,
cops de cap per las parets
es so's lo que aureu de fe
si vos agrada'l que us diré.
No parlaré gaire fort
perque no'm senti cap mort.
¿No veyeu lo cel que es alt?
Si'u mira un cego no val.
¿Veyeu la terra que es gran?
¿La veyeu tots? Endavant.
Sembla estrany, tants miis que som
i que capiguem al mon.
Benéyts, sabis, geperuts,
manças, guerzas, tartamuts,
xatas, co xas, destentats,
fadrins, viudas i casats,
vellis i vellas, criaturas,
Deu meu y quantas figuras,
i que tots volem menjá
i molts sense treballá.
Ves entre dolens y bons
com poden fa'tar rahons.
Amb l'ambició solament
de la mitat de la gent,
estranyo moltras vegadas
que no hi haigi mes trompadas.
Home hi ha que per orgull,
còmporta treures un ull
sols un guerxo quedí cego
perque perdi l'esma luego.

Toquém per los enamorats
al moment que son casats.
Repareu que'ls primers días
tot son festas i alegrías.
Van al teatro, al café:
van al ball si mai no ve,
i tot allo sembla un cel
durant la lluna de mel.
Tenen una criatura,
Ja comensa l'amargura
perqué, aixís tota la nit,

tenen un cantadó a l'lit
que passa del tó de «Sí»,
i a ningú deixa dormir.
El marit tot cremadet
ja'l vol tirá a la paret,
dihént: Jesús, quina brossa;
chica, donali la grossa.
Ella no's troba gens bé,
i'l marit lo que ha de fer
saltá del lit desseguida
i'l tenim fet una dida,
renegant sa desventura,
passejant la criatura.
Ya comensa a renegá,
del día que's va casá,
pero li fa uns cuants petóns,
li canta quatre cansons
fins que'l noy queda adormit
i després s'entorna al lit:
i rihent i gemegant
va aquesta vida passant.
Ve un día de llams i trons
y tenen quatre rahons,
Ell cremat diu: «No m'aguanto»
Tot seguit fa corre el tanto;
vet aquí un gos rabiós.
Ella tot son crits y plors,
i arribant lo cas així,
se tenen de dividí.
L'un vol que tot sigui seu;
«Dius mentida, tot es meu».
Respón l'altre desseguida:
«Yo soc l'amo» «Dius mentida»
Pero ab tot aquell xibarri,
hi acut l'alcalde de barri,
pero no hu pot arregria
y al u'tim s'en te d'aná.
Plora ella la desventura
y agafa la criatura,
y entre unes rahons tan raras
ella torna ab els pares,
y ballán quec'a'l dimoni.

Altres matrimonis hi ha
que poden més ben anar;
pero quant arriba'l ball
que'l marit no te treball
si be no tenen rahons
no faltan tribulacions.
Com no poden quedá bé,
los empaita'l pastissé
dihent: «Si no'm deu diners,
de pa no us en fio més».
L'amo de casa també
si no pagan lo llogué,
diu que ja no vol ser l'ase
de perdre el lloguer de casa
prometen que pagarán
y embolics no'n faltarán.
No parlém més dels casats
que ya son prou desgraciats:
Dirém dos coses o tres
pels que avui son taberners:
Aquestos si que ho tenen be
per guanyá forsa calé.
Tenen un mérit sens fi,
¡¡l'aigua ferla torná vi!!!
Van gastant mercaderías,
y barreijant porquerías,
y saben un ví arreglá
que suc de rahims no hi ha.
Lo venen car y dolent
i aixis enganyan a la gent.
I no fant sino plorá,
mai paren de gemegá,
i encare gosan a dí
que no's poden mantení.
¡Pobrets! Mireusels be a tots;
ab la cara tant lluenta;
la panchota se'ls rebenta.
Veyeu si passen treballs,
que's menjan los millors talls.
Van tots vestits ben maquets;
vingan galls, vingan suquets;
donan per por de perills

bona ensenyansa als seus fills,
i'l que te de raure allí
no'n te per pa ni per vi.
¿I aqueixas que venen carn?
No'ls atrapa cap cadarn;
sense por de ser jueus
també se saben fe'is seus.
Dels cafeters ¿qué'en dirém?
que's fan tots rics ab extrém,
que ab quatre anys y algo més
tots se posan be ab el joc. [poc,
Allí demanes café,
o si vols demanes té;
no't fixis ab el co'ó
que tot ho es menos alló;
i per anar trampejant
ho fan un poc amargant
ab las fullas de chicoira
i en devant ¡viva la boira!
aquell que vol fer més tropa
també demana una copa.
¡Tot es cul! En bona fé...
Es a dir que no hi cap ré.
Un poc de sucre cremat
ab un poc de refinat
i ab aigua remenadet
ja tenen lo licor fet.
Pero amigo perque hi vas
a dar menjá al que está gras;
qui no vol po's ni quimera,
fillets que no vaigi a l'era.
I'sl pasteleros ¿qué fan?
Un negoci bastant gran,
perque sols de las verçuras
ells ne fan les confituras,
perque no'ls deu costá massa
l'ansiam, la carabassa,
la pell de sindria, punsém,
pell de taronja com sabém,
i ab sucre clarificat
prompte ho tenen arregiat;
de farina'n fan sonfits,

i'ls tenen enllepolits.
Pero, bueno, que fareu
al mon qui l'agafa es seu.
¡Ay si pogués jo parlar
alló c'e cla i catalá!
sols tocant pe's advocats
que'ns deixan a tots pelats
de la pell i fins al os,
junts ab los procuradors.
Com te van donant rahó
i't pe'an de bo c'e bo.
Ya li podem di ¡pobret!
al que te de seguí un plet.
Quina cosa més estranya
que hasta perdi aquell que guanya
¡De mo'ó que't van voltant
dihent: «Tira endevant;
no pots perdre, ho tens segú,
lo qui hi guanyará ets tú.»
I quan te n'has adonat
ni camisa te ha quedat.
Encara tens de tussí
que ells ya t'han fet escupí.
I no fan gaires embuts
al c'emanar estornuts,
pero com es son ofici,
per ells es lo benefici.
Si per cas estás pelat,
ay que pronta has acabat.
Ni't behuen ni están ab tú...
Com si may hi agués ningú.
Ya't dic jo que's una tropa...
¡Que'n foren de bons! Pero en
Pero be, deixemo corra [sopa
abans no hi perdem la gorra.
¿Doncs no diuhen que hi ha Deu?
Pero fills, com que no's ven
per aixó no hi ha justicia
per castigar la malicia:
ningú te po de pecar
perque anant a confessar

prompte está tot arregiat
y tot l'hi es per'conat.
Quedessin pels delincuentes,
los cruels remerdiments,
ja hi hauria més cuidado
a fe pendre cap enfado,
perque al crit de la conciencia
vendría la penitencia.
Ara l'Exércit mireu
i'l seu gasto repareu
bons vestits, sabres, galóns,
cavalls, curenyas, canóns,
balas, bombas y mortés,
llansas, pó'vora ab excés,
matxos ab bonas murrallas,
cuartels, castells i murallas.
Mantenin a tants soldats
i hasta'ls chefes retirats,
i no es cuento es joc segú
que cobran milló que tú.
Tal cullita mai s'esguerra
tan si tenim pau com guerra.
¿I qui ho paga tot aixó?
L'infelis treballadó.
Ya'us dic jo que te sa'ero,
aquest mont tant embustero.
No re, cosas d'Espanya:
Sempre cobra'l que no guanya.
Veijem tos de treballá
ja que altre remei no hi ha
que un dia Nostre Senyó
tornará per la rahó,
i aixís, estimats germans,
hem de espavilar les mans.
Altre día os contaré
moltas més cosas que yo sé.
Ja sabeu que mai m'amago
peró tinc d'anar a fe un trago.
Lo cuento es bastant llarguet
i aixís es que ya he fet set.